

MŐRSZKA KRAJINA

Vérsztveni, politični i
kulturni tjédnik.

MURAVIDÉK

Gazdasági, politikai és
kulturális hetilap.

Lét. III. Évf.

Márkisevci, 1924. október 28.

Broj 40. Szám.

Veszélo na nikoj.

Cslovecki sztan je vszigidár vódjáni ednoj vísesnyoj mócsi, kí je podobna vréména szpíeménlivoszti i navólam. Kak ta rasztína je odviszna od zráka vréména, je túdi národ odviszen, tóje nyega dobrobit od ti szvetzski ládajócsi. Csi je nyí ravnanje dobro, je národ zadovolen i csi je národ zadovolen, je dr'záva bogata. Zató je predvszem dúznoszt ravnitelov, ka dela za tiszti národ szamo i jedíno dobro, v haszek dr'závi.

Ali sze prinasz lúdi tak godí? Né.

Nasa dr'záva je polodelska. Vsze ka mámo csakati za pobóg-sanye dr'závnoga vértüvanya, za povzdig valute itd. je jedíno to polodelszto. Túdi prebiválsztva véksi tao (75%) je polodelcov. Ka med polodelci véksi tao nema telko zemlé, kak za prehráno nyegove dr'zine bi zadosztno bi. Ó je túdi isztina, i da sze táksim, kí szo részan zató prípravni i za polszko delo navdúseni kak nájprvlé preszkrbí zemla, próti niscse nemre bidti. Szamo kí szo toga vrédni, kí jo delati znájo i zmo'znoszt májo. Vszegavecs csi sze tó po rédnoj póli zgodí.

Ne ká'ze sze pa tó doszégamao prinasz. Tó tálanye, kí sze imenúje agrárna reforma, je níkaj podobnoga k Marxa návuki k sistemi bolsevizma, raztrganye ednotni imány, kí szo tak premínole bidti vretíne dohódkov za dr'závo 'Zé od dokoncsétka szvetovne bojne sze gucsi od deljenjá zemliscs. Ali zákona potrébnoga za té poszeo ga né. Tála sze zemla túdi táksim, kí jo gnojiti szamo z fticsami dájo, orjéjo ednók itd. tak, ka zemla na dúga léta zgúbiti more vesz 'zer, kí bi ga pa v haszek dr'záve i národa escse doszta vecs potrebúvala. I k tomí sze doszta túdi veszeli, csirávno znati morejo ka prvlé kak szledi de tó za nyé túdi velka bremen.

Csi szamo v nasoj vószkoj blízini poglédnemo okóli ka sze godí pod asistencov agr. reforme, nam je dokáz zadoszten Zemló nevüpa. — csi bi rávno mogao, — poprávlati niscse, trávniki. szo krofínyek, ár denésnyi zacsaszni lasztník nevé gda nyemi odpo-véjo. Agrárna reforma ponúja ész i drva po fáil céné, tó je da

sumszko nadzornistvo po sztrokovnoj mészli né dovoli székanya, ka je túdi namesztno. Né je pa namesztno té, gda bi sze dovoliti telko moglo: kelko je za lászten núc i depotat potrébno i za volo steroga sze godí tó, ka v logáj vídimo doszta penyóv i prevecsprevecs prerécseni lész, kí je ne pásnik i né. lóg. Csi de za pár lét i mlájsoj generáciji túdi trbelo drva i lész, tó je posztranszko pítanye, ár csi bi sze zató túdi brigali, bi sze poszékani logóvje zasazájvati dáli.

Tákse dr'závno vértüvanye

je poszameznikom dosztim na haszek léko, ali dr'závi, kak národa ednóti né. Pri táksem goszpodáranýi nesczmimo pítati zakaj je tak velka dácsa, zakaj dinár tak szlabo sztojí, zakaj je vsze drágo ka kmet kúpiti more, zakaj kmétski pridélek nema céné itd. itd. Csi kmétsko kak dr'závne vecsine organizácijo poznati nescsemo, bodimo potróstani ka de nam escse bo'zné túdi slo, i kak sze vídi z goraj omenjeni z veszeljom drúgi mo sli nanikoj, pomali ali gvúšno.

Nemski parlament—razpüscseni.

Nemska vláda rávnotak, kak nasa, sze je dr'zála z vecsi partájov. tóje da abszolútne vecsine je za vládo né biló. Ár szo szilno potrébne dugóványa tak pod sztreho szpraviti né mogócsi billi, je dr'závni kancellár Marx predlagao dr'zavnomi prédscsed-

nikí naj sze parlament razpüszti i razpisejo nóve volítvi, da národ naj szam odlócsi vecsino, delazmo'zen parlament. Na podlagi toga predlaganya je prédscsednik tó vecsino. Volítvi, napredvidócs do 7. decembra obdr'záne.

Revolucija v khíni—koncsana.

Pörgarszka medszebojna bojna v Khíni sze je v zgübicsek revolucionárov koncsala, dönok pa revolucionarje páks nescso doli djászti, nego proszijo vládo, kí je gvinala bojno, na vszákó

glavó pétdeszét dollárov (szmesno) té pákse doli denejo. Skoda z-té bojne je velka. Szamo v ednom exponéranom meszti je 4000 hí'z vnicseni, lúdi pa prevecs.

Ujra megkezdődtek a jugoszláv-magyar kereskedelmi tárgyalások.

Beográdból jelentik: Tegnap folytatták a jugoszláv-magyar kereskedelmi tárgyalásokat, amelyben magyar részről Wodianer báró meghatalmazott miniszter, jugoszláv részről pedig Perics Ninko meghatalmazott miniszter vezettek.

Az egyes albizottságok a nyugdíjak, a szekvesztrumok és az adókérdések ügyében tárgyaltak. Délután a Péter király csatorna kérdéséről tárgyaltak az albizottságokban és a adminisztráció, egységesítéséről.

A kettős birtokosok ügyében nincsen még megegyezés, mert úgy a

magyar mint a jugoszláv delegáció erre külön indítványt nyújtott be, melyet csak a napokban vesznek tárgyalás alá.

November 3-án a delegáció Budapestre megy ahol folytatják a tárgyalásokat. A jugoszláv delegációt Vrbancs, Jankovics és Vlaskalin Milorad BBB főnök képviselik majd Budapesten. A tárgyalások helyét azért kellett Budapestre tenni, mert elkerülhetetlenné vált a magánadosságok kérdésének likvidálása.

Tüntetés Bécsben.

A csehországi németek elnyomatása ellen.

Bécsből jelentik: Bécsben a népházban népgyűlés volt, amelyen Rada nikolsburgi és Jung dr. tropani képviselők beszéltek a Csehországban lakó németek elnyomatása ellen. A népgyűlés után körülbelül négyszáz ember kivonult a Nussdorferstrassen levő Auge Gottes vendéglöbe, ahol szintén népgyűlést hívtak össze. Itt német nemzetiek, német nemzeti munkáspártiak és a K. H. Wolf csoporthoz tartozók körülbelül ezerhatszázan tilta-

kozó gyűlést rendeztek a kormány ellen mert Hitlernek osztrák illetőségét elvonták. A népgyűlés után a résztvevők kivonultak az utcára és több helyen, így a Fähringstrassen. Alperstrassen német nemzeti dalokat énekeltek, közben összetűztek a gyalogos rendőrséggel. Ez nem birt velük, mire lovasrendőrök is vonultak ki és karddal szétoszlatták a tömeget. Lőfegyvert a rendőrség nem használt. A rendet végül sikerült helyreállítani.

Je vsze mogócsse!?

Agrárna reforma je edna z né vértüvanya, kmetísztvá vucseni funkcionárov nasztávléna náprava. Tó je né szamo nasa trdítev, nego i túdi doszta drúgi lúdi, kí csi szamo malo dunszta májo od kmetísztvá, pripoznajo. Tú je pa taki szam dokáz, kí szam zadoszta odkrito gucsi. — Okrózni agrárni urad je odpovedao g. Ostereri, árendási imánya gr. Szapáry, dabi escse i nadale árendás büo toga imánya. Odpovéd sze je na sészt (pisi i csti) dní glászila. V seszti dnévaj bí szi mogao poiszkati drúgo vretino za vzdr'závanye szvoje familie té, gda drúge množne brezdelno sze lacsno premetávajo. Povémo pa, ka je té g. zadoszta zmo'zen i nebóde gláda trpo, negledócs túdi na sészt dnévni odpo-ved i nató, ka tak M. Sobotski prebiválcov vecsina brez mléka posztáne, szódimó dugóványé z obcsno-vérsztvenoga sztálisa neprisztranszko. Znati bi mogao omenjeni urad, csi 'ze szamo malo dá na vértüvanye, ka kmetísztvó má poszebno leto té, gda brez vszáké skóde szpremo léko narédimo. Ne je pa tó vrémén v mészeci oktobra. Po »befehli« z 24. szept. g. Osterer je 1. oktobra vecs ne árendás i 27. oktobra príde komissija tálat tó zemló. Tó je eden mészec razlike pri szijátvi tak i vecs eden mesec bóde po komissije deli za nóvoga lasztníka. Ali de zdaj 'ze mogao szejati nóvi lasztník? I kelko de znásala skoda za národno goszpodárenye, gda zemlja nezaszajana osztáne? Csi sze tak na edne velke dr'záve haszek negléda, bi sze glédati moglo na sztároga árendása, kí je 'ze telko poszejao i stero delo nyemi niscse neplácsa, túdi na nóvoga árendása, kí bi szi tak 'ze notri vtálao i opravo szvoje delo v to formo, csi bi v rédnom vréméni, tóje edno ali koncsi pó leta pred vérsztvenim letom odpovedali, toje dáli z árende. Kí pa tákse delajo né podpérati, nego strofati trbé. Tákse delo je né dr'závi i né národi v v haszek nego v pogübelnoszt.

* * *

Rakicsanszki púc je za szvoje cslovecse — nevarno delo zadóbo szvoj pravicsen nájem pred neprisztranszkom, pravicsnom zakonom. Ár je sztrélo psza v dvóri g. Oszterera té, gda je tam vecs lúdi v nevarnoszco szpravo. je büo na eden tjeden zápora obszojen. — Szmo radovédni ka szi mészlijo zdaj 'ze pri srezkom poglavárstvi od toga rászodjenjá. — ?

Rokkant törvényt,

amióta vége annak a háborúnak, a melynek a mai rokkantak tulajdonképpen nyomorékai lettek, folyton csinálják hangoztatják, a pártok annak nyébe ütését már mind magukává tették, de sajnos már hat éve elmúlt a pusztító háboru befejeztétől azért egy, az ezen ügyet okosan szabályozó törvényt eddig még minden egyes kormányzat megalkotni képtelen volt. A pártérdek, mely csakhamar krízisből a krízisbe viszi őket, mindenek felett áll, a rokkantak ügye, kik önhibajukon kívül csak a kapitalizmus érdekében lettek a nemzet nyomorékai, ma mellék kérdés. Pedig a mily energikus parancsszóval, a katonai fegyelem rideg „kötelezettség” szavával vitték annak idején a vérengző nemkelettségbe, époly belátó emberieséggel, gondossággal kellene ma, amikor mások miatt ugyszólván nyomorogniok kell, a nemzet koldusain segíteni.

Elismerjük, hogy az állam bőkezűsége mindenre nem terjedhet ki. Tudjuk azonban azt is, hogy legtöbbször bőkezű ott, hol szerénykednie kötelessége volna. Eltekintve attól a segítségtől, melyre kötelezni lehetne azokat a háborus dúsgazdagokat, kiket jóléthez a rokkantak nyomorúsága segítette, a kérdést másképp is el lehetne intézni. S nem csak hogy ellehetne intézni, de éppen amazok sürgetésére el kellene már intézni.

Amikor az állam pénzügyi helyzetét mérlegelnünk kell, tekintve annak súlyos voltát, első tekintetre úgy tűnik fel, mintha elnézéssel kellene lennünk, abban

Schicht

SCHICHTOVO-milo z znamko „JELEN“

SCHICHTOVO-milo z znamko „JELEN“

je nepresežno v pralnem uspehu in izdatnosti.

Pranje s Schichtovim milom je zabava!

a tudatban azonban, hogy a rokkant törvény tisztességes megalkotása az országra nem jelent újabb óriási terhet, akkor a halasztást nem tűrő törvényt meg kell alkotni, legyen ilyen vagy olyan párt a kormányon. Mert maga az a tény, hogy a külfölddel szemben leszünk gavalérok, nem fogja igazolni államunk rendezett viszonyait, ha zsugoriskodunk annál, ami az ellenkezőjét bizonyítja.

Rokkantaknak meg kell adni azt ami nekik jár. Hogy azonban sem a jobb segílyt érdemlő rokkantak. kik szegényebb sorban

vannak, sem pedig az állam megrövidítve ne legyenek a törvényt az egész országra nézve egységesen úgy kell megalkotni, hogy a tehetséges és munkabírók, vagyonos és jó jövedelműek semmit vagy keveset kapjanak, iparosok vagy munkabírók többet és munkát, a tehetetlenek pedig nagy segílyt. Így lehet nekik élni s nem nyomorogni. De a százalék szerinti segíly ezután is mint eddig, a szegények rovására lesz. Egy jó törvény, szigorú revízió kell csak s minden rendben lesz.

Az élehangu támadó cikk, amely magáévá teszi Radics legelkeseredettebb ellenségeinek vádjait, nagy feltűnést kelt politikai körökben.

Fordulat a khinai forradalomban.

Ujabb hírek szerint a khinai forradalomban hirtelen fordulat állott be, miután. állítólag a Pekingi védő csapatok tábornokai a forradalmisták javára puccsot követtek el, minek következtében a forradalmi csapatok behatoltak Pekingbe, a kormánycsapatokat lefegyverezték s az összes közhivatalokat megszállták. Kormánycsapatok veszteséget 5000 emberre becsülik.

A bunyevácok kommunista izgatással vádolják Radicsot.

A Hrvatske Novine éles támadása a horvát parasztvezér ellen.

A bunyevác-sokác-párt hivatalos lapjának, a Hrvatske Novinének támadás jelent meg a Radics-párt ellen abból az alkalomból, hogy Radicsék legutóbb Tavakuton népgyűlést tartottak. Ez a népgyűlés nagyon rossz hatást keltett a bunyevác-sokác-pártban. A bunyevácokat elkeseríti a Radicspártnak a bunyevác választók között folytatott agitációja. A párt hangulatára jellemző az az élehangu támadás, amely most a párt hivatalos lapjában napvilágot látott,

A Hrvatske Novine »Radics« című cikkében azzal vádolja a horvát

parasztpárt vezérét, hogy az pártjával belépett a moszkvai bolsevik paraszti-internacionáléba. Radics beszédeiben és a sajtóban forradalomra izgatja a népet állandóan a bolsevizmus mellett és a kereszténység ellen izgat. A cikk ezután részletesen fejtegeti, hogy Radics miért akar bolsevik forradalmat és miért izgat a katolikus pápá ellen. Őva inti a bunyevácokat Radicséktől és hangsúlyozza, hogy a Vajdasági Néppárt ugyanazokért a jogokért, nevezetesen földért és szabadságért küzd, mint a horvát parasztpárt, azonban Radics bolsevik eszméi nélkül.

Kiutasított hadihajók.

A francia és angol őrnaszádok nem maradhatnak Magyarországon.

Budapestről jelentik: A Duna magyarországi szakaszán sűrű időközökben meg szokott fordulni a francia 30. és 45. számú vadászajó és az angol Glowworm folyami ágyunaszád, amelyek Linz és Turn-Szeverin közt cirkáltak. A hajók időnként ellátogattak Pozsonyba, a Nemzetközi Dunabizottság székhelyére

IIa!

Irta: Rozwadowszky.

Sándor gróf — az örülethez közel — erőszakkal akará imádott nejét felébreszteni, de minden hiába. Illa fagyos kezei és merevedett teste, életelen szürke arca elárulták neki a könnyörtelen, változhatatlan valót. Most elszállt agyából a fákó gondolata annak, hogy neje őt megcsalta — amely pedig még pár pillanattal előbb annyira kinnozta — kitörő zokogással veté magát az ágyra és csókjaival halmozá el az elköltözött imádott nő élettelen arcát. Könnyei záporoként hullottak és fájdalom zokogástól az egész nagy férfitest remegett.

II.

Éjfél már rég elmúlt. A kastélyban minden lélek aludt, hisz az izgalmas nap ólomsúlyal nehezíté szemekikre az álmot. A sok fáradalom és a bus keserű fájdalom után, amelyet mindenki érzett a szeretett urnő elhunytával, — mindenkinek jól esett egy kis pihenés. Egy azonban nem aludt és ez Sándor gróf volt, a kastély ura. Ő nejének diszes faragványu antik íróasztala mellett ült, a legyezők légiójától körülvéve és már számtalanszor olvasott egy levelet. E levél egy kék szallagocskával együtt a fiók fölének egy repedésébe makacsul bele volt szorulva. A kék szallagocska az áruló,

hogy e levél nem egyedül volt, hanem többet magával, ugyanazon egy kéz által írva. A levél egy durva szálu papirlapra volt írva, amelyet Sándor gróf életében nem használt. Tétován nézett maga elé, majd ismét a levélre. Semmi kétség ez az elégetettek egy elbujt maradványa. Tán ezt kereste neje akkor, amikor eszméletlenül találták és amiért nem találta az izgalom és félelem törték össze az amugy is gyenge testet és ez az, hogy a cseledek eszméletlenül találtak az íróasztala előtt.

Ha elégeti, elvesz minden emlék lelkéből, a szeretett halott utolsó szavai, mint lázalom hangja, kitörölődnek szívéből. De nem! elolvassa és bár felelevenedik a fájdalom lelkében, mégis tán hamarabb felejt, mert az a gondolat, hogy megcsalt férj volt ugyis előbb felejteti vele az elvesztett, imádott nő emlékeit. — De vajjon van-e joga elolvasni? Van-e joga egy olyan titkot fűrkészni, amelyre már a halál rányomta fekete pecsétjét? Igen, ehhez van joga. Önzetlen hű szerelme ehhez jogot adott neki. Hisz tiz esztendőn át halmozta el nejét a legforróbb, legszentebb szerelemmel. Nem engedheti, hogy az akit ő úgy szeretett, most mint a tolvaj, őt meglopva távozhasson el. — De vajjon ha a valót megtudja, a rablót — aki szerelmét és vele boldogságát elrabolta — megtalálja, többé nem fogja szeretni feleségét? Kitépheti

ezzel emléket szívéből? vagy tán még gyűlölni is fogja? Kevésbé elhagyottának fogja magát érezni, ha a fájdalom helyét a keserű csalódás fogja felváltani? Tán mégis sokkal feketébbnek lát ő mindent, mint ahogy az tényleg van. Tán az egész csak egy gyermekkori epizód volt, és akkor hiba és bűn volna tőle a valót nem kinyomozni, és a kedves halott emléket sértené a gyanúsítással. Sándor reszkető kezekkel törte fel a levelet, ronda egy durva írás feküdt szeméi előtt. Rövid tartalmu levél volt. — Először nem is akará elolvasni és tétován nézett a durva szálu papírra, de most egy fájdalmas kiáltással ugrott fel ülőhelyéből, mert a papír alsó sarkán hatalmas vastag betűkkel, mintha érbevágva, olvashatta e szót „Gyula.“

Szinte hallotta a haldokló félelemteljes suttogó szavait, látta nagy szemének ijedt tekintetét, amelyet a fanomra vetett; és most itt e betűkben meglepődnek mindezek előtte. Fájdalom és gyűlölet tülekedtek szívében egymással, míg a levelet olvasta, amely ekkép hangzott:

Szerelmem!

Csak még egyszer engedd, hogy így szólithassalak. Igen, ez így van. Az utolsó szál, amely bennünket még összefűzött, örökre elszakadt. A gyermek meghalt és evvel én is a te szá-

modra. Egy elhangzott accord és vége. Hagyd ezt az egészet a feledésnek. Mostantól kezdve ismét a magadé és atyádé vagy. Mellékelve vannak leveleid, égesd el őket, nehogy még valakinek az életben fájdalmat okozzanak. Egy olyanak tán még hozzá, aki egész másra érdemes. Él boldogan egész életeden át és feledd el szerencsétlen Gyulád.

Egy rövid hangjegy sor zárta be a levelet. Sándor úgy érezte, hogy ebben rejlik a rejtvény megoldása, mert amit most olvasott, több volt a soknál és a fájdalom amit érzett, metszőbb volt mint valaha. Szemei a hangjegysoron pihentek és fülei már-már hallani vélték a hangokat is. — Ezek a hangok, amelyeket neje halálos ágyán fekvé hallott. E hangok szárnyán költözött lelke a más világra. Hisz egész lénye ez ismeretlen férfi iránti szerelemmel lehetett tele.

Hát az a határtalan nagy szerelem, — amelyet felesége előtte mutatott és az egész házasság csak egy szánandó hazugság volt! — Dehát lehetséges volt ez? Az egész életük tiz éven át mind hazugság? Ez a virágzó boldogság, mind a gyönyörök, azok a tekintetek, meleg szavak, a szerelmes mosoly, a teljes lelki egybeolvadás, és a tisztaság, amelyet még egy lehet sem látszott elhomályosítani, mind csak hazugság volt? (Folyt.)

Bécsbe Linzbe, Beográdba, Orsovára. Tur-Severinbe is, de mindig vissza-értek Budapestre.

Hat héttel azelőtt a francia kormány budapesti követe utján kérdést intézett a magyar kormányhoz, van-e valami kifogása ellene, hogy a két francia őrnaszád Budapesten menjen

téli kikötőbe. Mikor ezt a kérdést a magyar kormányhoz intézték, a hajók az Aldunán voltak. A külügyminiszter minisztertanácsba vitte az ügyet és a minisztertanács utolsó ülésén úgy döntött, hogy az engedélyt nem adja meg. Hasonló a döntés az angol hajó ügyében is.

— Velika občina M. Sobota. Št. 2056 1924. Predmet: cintor — pobožnost, Razglas! M. Sobota, dne 25-ga okt. Žalibože, — na našo sramoto, — kakor je to po neštethih pritožbah občinstva ugotovljeno, so se v slednjih letih, najbolje pa okolik Sv. Svetcov, tudi pa že v tekočem letu, na našim cintorju pripetili in pomnožili sramotni čini in slučaji, ki so prelomili, prestopili pietetu, pobožnost živočih, našo ljubezen in udanost do mrtvih na cintorju. Najšli so se človeki, ki so poškodovali cintor, grobe tam pokopanih naših grdo pokvarili, pokradnoli korine, porezali lepa dreveza, razkopali in odnesli zemljo, tja nanosili smet in pomt in odnesli pa vse, kar je bilo samo mogoče. To je ne samo razžalitev mrtvih in še živočih, to je navadna tatvina in se tako obnašanje strogo kaznuje. Cintor je pokopališče, mirno mesto reda, mera, pobožnosti, i dobrega srca, ljubezni in tam spijo že vekivečno vsi naši, ki so svoje opravili, kam prijdemo vsi. Da naj že enkrat res na cintorju kraljeva rēd in mēr pa ljubezen bode: opozarjam občinstvo, da se naj strogo drži občinskemu cintorskemu redu in kdo bi videl ali zasačil tacega, ki greši proti temu, naj grešnika ali tata takoj prijavi v kaznovanje ali občinskemu urādu ali direktno sodniji. Za županstvo velike občine gerent: Dr. ŠOMEN I. r.

— Velika občina Murska Sobota. Štev. 2044/1924. Predmet: Žel-znica Ormož Murska Sobota, politični obhod in eksproprijacija v Prekmurju. RAZGLAS! Murska-Sobota, dne 25-ga oktobra 1924. Gospod Veliki župan mariborske oblasti Dr. Vodopivec je odredil razglasiti nastopne: Razglas, Po poročilu gospoda ministra za promet z dne 16. oktobra 1924. št. D. G. 9528 odredujem na temelju §. 6. v Prekmurju veljavne naredbe kr. ogrskega ministra za javna dela z dne 20. aprila 1868. št. 4973 ter §§. 33 in 34. zakonskega člana XLI. 1691 bivšega skupnega horvatsko-ogrškega zbora o razlastitvi politični obhod in razlastilno razpravo na področju srezov Murska-Sobota in Dolnja Lendava ležečega dela državne železnice Ormož—Murska Sobota (km 0-9-75) na dan. 4. novembra 1924, po potrebi na naslednje dni. Sestanek komisije dne 4. novembra 1924. je ob 8. dopoldne pri železniškem mostu pri Veržeju, desni breg Mure v km. 9.76 železnice. Načrti železnice in izkazi za železnico potrebnih zemljišč so bili skozi predpisano dobo že v drugi polovici meseca marca in v prvi polovici aprila 1924 razpoloženi na splošni vpogled pri občinskih uradih v Murski Soboti, Rakičanih, Lipovcih, Bratonclh i Ižakovcih. O tem se obveščajo vsi zainteresenti s pristavkom, da ima vsak lastnik in zemljiško-knjižni intersent pravico pri razpravi ugovarjati razlastitvi, opustitve ugovora ima za posledico, da se smatra razlastilni načrt za končnovečljavno določen in od intereseetov sprejet. Komisija bo v smislu §. 34. razlastilnega zakona izdala meritorno rešitev, tudi če bi nihče od lastnikov oziroma interesentov ne prišel k razpravi, izostanek se po §. 36 citir.

zakona ne more opravičiti. Veliki ž. M. oblasti: Dr. VODOPIVEC I. r. Sobočani se naj zberejo 4-ga nov. v občinski hiži, in sicer predp. kje se po določitvi tudi naznani, da kedaj prijde m.-sobočko interesirano občinstvo k vrsti. Gerent: dr. ŠOMEN I. r.

— Trahoma körzeti községek kötelesek gondoskodni körszobáról, ennek fütéséről, világításáról, beszerezni mostólatat és törülközőt, még pedig mind ezt saját költségükre, mert az állam ezután a szobától bért, vagy egyéb kiadást fedezni nem fog. Felhivatlak azért az egyes körzethez tartozó községek, hogy e tekintetben lépjenek egymással érintkezésbe. (Srez. pogl. 393 L.)

— Kanada — a hamis „Eldorádó“. Mint hivatalosan értesülünk, Kanadában a kivándorlottak közt nagy a munkanélküliség. Magában Winnipegben csak úgy hemzsegnék a munkanélküli lerongyolódott éhes ezrek, az öngyilkosságok azért napirenden vannak. Vannak köztük kik merészkednek az Egyesült államokba szökni, ott azonban ha elcsipik, könnyörtelenül sózzák rájuk az ötévi kényszermunkát.

— A kis-entente hadserege. A Tribuna összeállítását közöl a kis-entente hadseregeinek béke- és hadilétszámáról. E szerint a kimutatás szerint a cseh-szlovák hadsereg békelétszáma 150000 ember, hadilétszáma egymillió. Jugoszlávia hadserege békében 135000 ember, háborubán egymillió. Romániáé békében 125000, háboru esetén azonban 2.400.000 embert tud mozgósítani. Ehez hozzászámítja még a Tribuna kimutatása Lengyelországot is, mert amennyiben a kis-entente háborút kezdene, Lengyelország semmiesetre sem maradna semleges. Lengyelország hadseregének békelelétszáma 230000, hadilétszáma pedig kétmillió. A kis-entente tehát Lengyelországgal együtt békében 650000 főnyi hadsereg fölött rendelkezik, háboru esetén pedig kétszer akkora hadsereget tud kiállítani, mint Franciaország.

— Betelt az amerikai kivándorlási kvóta. A szociálpolitikai miniszterium jelenti, hogy az amerikai Egyesült Államokba az 1924—25. évben jugoszláv állampolgárok nem vándorolhatnak ki, mert betelt a kivándorlási kvóta. Kivándorlási ügyekben a miniszterium tulajdon halmozva munkával és ezért mindenki, aki kivándorlási kérdésben információt akar, forduljon az illetékes kivándorlási hatóságokhoz.

— A Z. R. III. személyzete Newyork diszpolgárai. A Deutsche Allgemeine Zeitung jelenti Newyorkból, hogy Eckener dr. és a Z. R. III. legénysége megkapták Newyork város diszpolgársági jogát.

— A III. és IV. oszt. keresetadó megállapító bizottság választása f. hó 26-án zajlott le D. Lendaván az adóhivatalban, M. Sobotában pedig az adóügyi hatóság helyiségében. Mindkét helyen a kereskedők és iparosok, kiket ezen adónem leginkább érdekel, közös listája szerepelt egyedül, amely így győztesen is került ki. Eszerint meglettek választva a III. oszt. kereseti adóra vonatkozóan: Trautman Sándor M. Sobota, Toplak József vaskeresk. D. Lendava, rendes tagokul, Kühár István kocsm. Marki-šavci és Bohar Ádám mészáros Dol. Lendava mint póttagok. A IV. oszt. ker. adóbizottságba: Szukics István M. Sobota, Rehn János Tišina, Schaffhauser Endre mehanik. D. Lendava rendes tagok, Jarnevics Péter M. Sobota, Kutosa István Vesčica és Maschankzer Henrik Dol. Lendava mint póttagok. Ugyanily beosztásu és mennyiségű egyént e pénzügyi hatóság fog kinevezni.

— Tél van Oroszországban. Közép Oroszországban egyszerre erős tél

vette kezdetét s oly hideg van, hogy olyanra senki nem emlékszik. A hó már régebben esett le úgy, hogy sok őszi terményt maga alá temetett a mezőkön. Minden megfagyott s a korai tél rengeteg kárt csinált.

— Vasárnaponkint az egész országban zárva kell tartani az üzleteket. A kereskedelmi miniszter az egész országra szóló hatállyal rendeletet bocsátott ki, amely az üzleteknek egész vasárnapon át való zárvatartását rendeli el. Kivételt képeznek a vendéglők, éttermek, kávéházak, cukrászdák, dohány-, élelmiszer és ujságárus üzletek.

— XIII. Leó holttestét átszállították végleges nyugvóhelyére. XIII. Leó pápa földi maradványait átszállították a Szent Péter-templom ideiglenes kriptájából — ahol a pápa síremléke is áll — a lateráni Szent János-templomba. A halottaskocsit Mercier del Val, Gasparri és Azevedo biborosok és más magas egyházi méltóságok kísérték a Szent János pápai palotába, ahol a koporsót a Santa Severina-kápolnában fogják fölállítani. November első napjaiban történik meg az ünnepélyes temetési szertartás és a holttest végleges elhelyezése.

— Vasuti utazási kedvezmények. A minisztertanács határozata alapján a közlekedésügyi miniszter új rendeletet bocsátott ki a vasuti utazási kedvezmények tárgyában. Eszerint államhivatalnokok féláru jeggyel, családtagjaik évenként háromszor ugyancsak féláru jeggyel utazhatnak. Évente hatszor negyedáron szokolistikák és katolikus tornaegyesületek tagjai, gyűlésekre és gyakorlatra féláron, rokkantak orvosi vizsgálatra ingyen, jótékony és kulturális egyesületek tagjai gyűlésekre féláron utazhatnak.

— Hóvihar a svéd partokon. Az utóbbi napokban Svédország keleti partjain erős hóviharok tomboltak. Egy brémai és egy fával megrakott másik hajót partra vetett a vihar. Az utóbbi hajónak husz főnyi legénysége elpusztult.

— A földmivespárt kiáltványa. Politikai körökben élénken foglalkoztak a földmivespárt kiáltványával melyben a párt úgy a radikálisok, mint a blokkal szemben állást foglal. A blokk kormánya még azokat az ígéreteket sem teljesítette, amelyeket a földmives pártnak tett. A Pasic Pribicevics rezsim szintén nem tudta rendezni a horvát kérdést, míg a blokk kormánya a radikálisokkal és a Radicsékkal szemben is gyengének bizonyult. A földmives párt kiáltványa azzal végződik, hogy a párt levonta a konzekvenciákat és a paraszttömegek számára elkerülhetetlenek tartja a parasztiinternacionáléba való belépést. A földmivespárt kiáltványa általános feltűnést keltett.

— Erdély lesz Románia katonai központja. Bukaresti jelentés. Napokban a hadügyminiszteriumban értekezlet volt, amelyen Bratianu Vintilla, Mardarescu és Tancred Constantinescu miniszterek vettek részt. Az értekezleten a katonai szállítások kérdésével foglalkoztak. A miniszterek elhatározták, hogy Erdélyben több katonai anyaggyárat fognak létesíteni, amelyek repülőgépekkel, ágyakkal és munícióval fogják ellátni a hadsereget. A gyárak felállításával feleslegessé akarják tenni a külföldi behozatalt. A cél az, hogy Románia bármikor saját erejéből felfegyverezhesse magát s ezért az összes hadfelszerelési gyárakat Erdélyben fogják koncentrálni, amely ilyenformán Románia katonai központja lesz. A tanácskozásokba bevonták Lupescu tábornok vezérkari főnököt is.

GLÁSZI—HIREK

— „Dijaška kuhinja“ v M. Soboti bode 28. okt. ob 20 (8) vōri vecsēr v hoteli Dobrai rēdni lētni gyūlēs mēla z szledčsim dnevnim rēdom: 1.) Porocilo odbora, 2.) porocilo racsunszki preglednikov, 3.) szprememba statutov (gledōcs drūstvenoga imēna), 4.) volitev nōvoga odbora, 5.) rāzna predlaganya.

— Konyeniska podofčirszka sōla pōtom srezkoga poglārszstva naznānye dāva, ka za vsze interesirane decske, ki bi v tō sōlo idti volō meli, je v rēmen za szprejētev do 1. nov. podugsano

— Vāznoszt za obcsinel Srezko poglavarstvo naznānya, ka odszēmao vecs drzāva neplācsa nē ārende i nē körjenyē i poszvēt za tiszte presztore gdē sze trahoma za eden okōlis vrācsi. Hiso, kōrjāvo, poszvēt, briszacso i lavōr morejo tiszte obcsine plācsati i preszkrbeti, ki k isztoj stāciji szlisijo. Tō szī naj prizadete obcsine med szebov dogucsijo.

— Brezdelnoszt v Kanadi. Kāk nam szlūzbeno naznānyajo, je v Kanadi brezdelnoszt nasi lūdi velko. N. pr. je Winnipeg ze od lajnzkoga auguszta pun lūdi ki do dela pridti nemrejo. Po celoj Kanadi jezere i jezere lūdi lacсно, nāgo i boszo sze premetāva, tak ka je na dnēvnom rēdi, ka szī od nevōle needen szam naprāvi konec zītki, ār szlūza nē, pēnez za domō idti tūdi nē. Ki pa razkēra sze v kradnoti v Zjedinyene ameriske drzāve, sze naszkali, ār tam, kak ga zgrābijo ali zvējo za nyaga, v-idti pred pēt lētnim zāporom nemre. Zāto ljūdijē pazko!

— Nesreca pri miatidvi. Martjanszkoa Norcsičsa mlatilni masin leszēnszko mlaticev rāvnotak kak je tō poleti, na stajarszkom szkoncešāva. Preminōcsi tјeden je mlāto tam hajlino, notridāvat je sō eden decsko, koga imē nam je doszēmao neznāno, pritom deli nyemi je drumlin rokē notri dōbo. Pripelali szo ga taki v spitao v Radkersburg, gdē szo nyemi edno rokō v glēznyi amputērali, edno pa operērali.

— Jedno savršeno sredstvo protiv reumatizma. Premda je lek Radio-Balsamica Dr. Rahlejeva radi svog brzog, lakog i potpunog lečenja reumatizma, veomb cobro poznat ne samo u našoj državi već i u ino stranstvu, imade kod nas još mnogo bolesnika, koju poluju od reumatizma, pa im se sada daje prilika, da se mogu potpuno izlečiti od te bolesti, jer je Radio-Balsamica priznat od svih svetskih medicinskih autoriteta kao najbolje i jedino sredstvo protiv svih vrsta reumatizma. Lek Dr. Rahlejeva apsolutno je neškodljiv srcu, te ima i tu prednost da reoma brzo deluje nestavljajući nikakvih tragova ni na koži ni u organizmu. Reumatizam, koji više godina traje može da se izleši sa dve do tri flašice toga znamenitog leka. Za izradu i prodaju leka Radio-balsamica je otvorio je Dr. Rahlejev modernu laboratoriju u Beogradu Kosovska ul. 43. 138-2

Z-haja vszako szreda — Naprêplacilo za: 1 leto 47, pò 24 frtiao 12 Din. Zvân SHS., 70 Din v Ameriko 80 Din létno. Cêna anonc za □ cm: med textom i izjave i poszlano 1:50 Din reklame 1— mali ogašzi 0:70 Din i davek. Pri vecskrat popôzst.

Rôkopiszi, ki sze ne szhrânjo i ne vrnje sze posilajo: Redifelsztvo i oprâvnistvo Mòrszka Krajina M A R K I S E V C I br. 20. — Postni csekôvni racsun broj 12980. —

Kêziratok, a melyek nem adatnak vissza, ide küldendôk: M. Krajina szerkesztôség v. kiadóhivatal M A R K I S E V C I br. 20. posta MURSKA SOBOTA. — Postatakarék számla száma 12980. —

Megjelenik minden szerdán. Elôfizetési ára: 1 évre 47, félévre 24, negyedévre 12 Dinár. Külföldre 70, Amerikába 80 Din évente. Hirdetési ár □ cm-ként: szövegkôzt és nyilttér 1:50, rendes 1—, aprôhirdetés 0:70 Din és az illeték. Többszörinél engedmény.

KÖZGAZDASÁG.

A tej.

Írta Nemes Miklós állatorvos, Murska Sobota.

(Folytatás)

Hála Istennek az utóbbi 20—25 évben csak itt-ott elvétve jelentkezik és gyengébb alakban folyik le; a száj és körömfájás járvány. Ma már gyakran megállítható, nem megy végig a kontinensen. (Talán kihalóban van.) Az ilyen beteg tehének teje nyúlós, sárgás, keôcösszerô, a kolosztrum tejre emlékeztetô; gyakran vért tartalmaz, undorító avas ízû és szagu. Ha a betegség enyhébb, akkor a tejen eltérést közönséges nézegetéssel, izleléssel felforralással nem találni és ezért különösen csecsemôkre rendkívül veszélyes, és éppen ezért 1909-ben Bajorországban 1813-ban Badenben törvényes határozatot hoztak, mely szerint: »Száj és körömfájás betegségben levô állat husát tejét, tejtermékeit fogyasztásra felhasználni tilos.« 1898-ban egy napon két gyermek (1 fél éves, a másik három-

éves) mérgezés tünetei között meghalt. A törvényszéki vizsgálat ragadós száj- és körömfájást talált. Emberben a nyelv és az ajkak nyálkahártyáján jellegzetes hólyagok lesznek, 1—2 nap alatt felrepednek. Ha a fertőzés súlyos, a hólyagok a torokra a nyelôcsôre terjednek, lázt, torokfájást, nehéznyelést, nyálzást okoznak, amelyek rosszullettel, hányás- és hasmenéssel fejlődnek. Néha az ujjakon is hólyagok nőnek, máskor hólyagok nem fejlődnek sehol, hanem csak gyomorhurut, májfájdalmak és máj megnagyobbodás található. Láz, fôfájás, nyomás érzete, gyengeség, szédülés, a törzsön kanyaró-szerű kiütés sem ritka. Néha elvétve halálos a betegség kimenetele. Königsfeld azt írta, hogy száj- és körömfájós tehének tejét felforraltatta, mégis több felnôtt ember szájban és kézen hólyagos lett.

A lépfene. Antrax.
Ez a betegség gyors lefolyású és hirtelen súlyos tünetekkel jelentkezik. A tej azonnal elapad. A teje bacteriumok csak akkor kerülnek, ha a tögyben is vannak vérömlések és ha a betegség az utolsó stádiumában van. Ugyanis csak akkor szaporodnak el a vérben a bacillusok.) Karlianski tifuszban meghalt ember gyomor- és bélfelkelyeinek váladékában lépfene bacillusokat talált. Lépfenés átlat tejt eladni, forgalomba hozni, fogyasztani tilos. **V e s z e t s é g.** Bár veszettségben beteg asszony tejt csecsemôje ártalom nélkül szopta; két felnôtt ember a veszett tehén tejt baj nélkül itta; mégis a veszett állat tejt eladni, felhasználni tilos, mert esetleg a szájban, garatban lehetnek kicsi felhorzsolások, melyeken át a ragály anyaga a vérbe kerülhet.

A tej fertôzése bakteriumokkal, amelyek csak az emberre veszélyesek.

A hastífusz.
E betegségen kívül több más betegség is van, melyeknek károkozói eredetileg nincsenek a tejben, hanem kívülrôl kerültek bele pld. a tejesevények tisztogatására használt vízzel, a beteg fejô ember kezével, a kikôhögött levegôvel, stb. uton módon. A tej akár csak a leves, a kávéforrázat, a teaforrázat, stb. jó táplálékot (tápláló talajt) nyújt a különbözô baktériumoknak és így a tej nemcsak azt a baktérium-mennyiséget tartalmazza, amely belekerült, hanem azok rohamosan elszaporodnak benne, és így valóságos bakteriumtenyészetet iszik a fogyasztó. (Folytatjuk.)

Egy dinárral drágult a cukor ára. A jugoszláviai cukorgyárak — szám szerint nyolcan — mint ismeretes kartellbe tömörültek. A cukorgyárak nemrég kongresszust tartottak, amelyen elhatározták, hogy közösen felemlik a cukor árát kilônként egy dinárral. A kristálycukor ára 13:50 dinár, a kockacukoré 15:50 dinár.

Jugoszlávia tiznap vâmbevétele ötvennyolc millió dinár. A vâmigazgatóság jelentése szerint Jugoszlávia vâmbevétele október elsô tiz napjában ötvennyolc millió dinárra rugott. A vâmbevétel október elsô tiz napjában túlhaladta a szeptember havi vâmbevétel összegének felét.

Jugoszlávia folytatja a külföldi kölcsöntárgyalásokat. A jugoszláv kormány közölte az Armstron-céggel, hogy kész folytatni a tavasszal félbemaradt kölcsöntárgyalásokat. Egyidejûleg a Blair jugoszláv bankcég az amerikai piacon igyekszik a nagy külföldi kölcsön hiányzó részét elhelyezni s ha ez idôközben nem sikerül, akkor ezt a részletet is az Armstron-cég mögött álló angol pénzcsoporttal akarja megkötni a pénzügyi kormány.

A jugoszláv-magyar kereskedelmi kamara alakuló közgyûlése. A most létesült jugoszláv-magyar kereskedelmi kamara szombaton tartja meg alakuló közgyûlését Budapesten, az iparkamara tanácstermében. A kamarához eddig negyven budapesti cég jelentette be csatlakozását.

Az Olami Jelzâloghitelbank nem ad új kölcsönöket. Az állami jelzâlog-

hitelbank felszôlította adósait, hogy kölcsöneik annuitásait lejâratkor pontosan egyenlitsék ki, mert a nemfizetôkkel szemben a legszigorubbân el fognak járni. Egyben közli a bank, hogy további kölcsönökre vonatkozó kérelmeket nem intéznek el.

Beszûntették az ezüst-schillingek verését Ausztriában. Az osztrák pénzügyminisztérium besûntette az ezüst-schillingek verését és evvel az új shillingvaluta tervezet bevezetése problematikussá vált. Az ezüst ára ugyanis napról-napra növekszik és a vert tizezer koronn névértékû shillingek már 3—4000 árszóval cseréltek gazdát. Ilyen körülmények között a pénzügyminisztérium kénytelen volt a pénzverdét a shillingek további verésének besûntetésére utasítani.

Trzstvo. Kereskedelem.

Blago — Aru.

LJULJANA: okt. 21.

100 kg. Psenica—Buza	Din. 385—435
» » 'Zito—Rozs	» — 350
» » Ovesz—Zab	» — 320
» » Kukorica	» — 335
» » Proszô—Kôles	» — 330
» » Hajdina	» — 300
» » Szenô—Széna	» — 75
» » Graj—Bab'csres.	» — 500
» » zmésan—vegyes bab	» — 430
» » Krumpli	» — 120
» » Len. sz.—Lenmag	» — 690
» » Det. sz.—Lôherm.	» —

BENKO: okt. 21.

1 kg.	III.	II.	I. prima
Bikôv.) Bika	9.	10.	12.
Telicé) Ôszô	9.	10.	11.
Krave) zô Tehén	6.	7.	9.
Teôci) Borju		13.	14.
Szvinyé—Sertés		20.	23.
Mászt I-a—Zsirl-a.		32.	40.
Zmôcsaj—Vaj			40.
Spê—Szalona		30.	34.
Belice—Tojás 1 drb.			2.

Pênezi — Pénz

1 Dollár	= D.	67 50
100 Kor. Budapest	= »	0:0935
100 Kor. Becs	= »	0:097
1 Kor. Praga	= »	2:06
1 lira	= »	2:981
Zürichben 100 Din	=	7 45 sfrk.

SALONIT

je nájbôgsa pokrívâtja pala. Bôgsa je vak kaksastécs drûga pokrívâtja náprava ár je lehka, nezgoriva i trpliva, záto túdi nájfalésa. SALONIT je po nîgdasnyem Hatschekovom ETERNIT sistemi narejeni. Delajo ga v SOLINI pri Spliti. — Prêkmurszko szkladiscse je pri:

ČEH & GÁSPÁR trgovini v MURSKI SOBOTI.

Vsze potrbno sze zvê túdi tam, 6—5

Sukno

kangarn in ševjot za moške in ženske obleke, ter vsakovrstno manufakturno blago za čudovito nizke cene razpošilja veletrgovina

M. Stermecki, Celje
št. 335. Slovenija.

Kdo se zaveže, da vrne v roku 8 dni (ali plača Din 150— dobíti će veliko zbirko vzorcev (mustrôv). Ilustrovani cenik brezplačno! Trgovci engros cene!

Elôfizetések és hirdetések „Mòrszka Krajínára“ felvétetnek Erdôssy Barnabás papir és játékaru üzletében M. Sobotában a róm. katolikus templom mellett.

Figyelj és olvasd!

Megérkeztek a legújabb Őszi és Téli kalapmodelok, ! kalap ujdonságok !

A. KIRÁLY

kalap és divatru üzletébe M. Sobotá. Megtekinthetôk, minden vétel kényszer nélkül: — Ugyanott nagy választék: **Harisnyák-, férfi-szoknik-, bluzok-, kötények-, illatszer piperecikkek** és mindennemû rövidára legolcsóbb be- 125—5 szerzési forrása.

Szolid árak! Pontos kiszolgálás!

Cigeo po fál cêni!

Püconszke ciglence, zavolo mnkanya presztora, cigeo, steri de od dnez mao njkesznê do nôvoga leta odpelani, odvajo prôii gotovomi placšili jezero cigla za zidanye po 550 Din., jezero pokrívâtjega (Falc) po 1400 Din.

134—4